

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.564/2007/3. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Szegedi Ítéltábla a ... jogtanácsos által képviselt **MAGYAR BIZTOSÍTÓK SZÖVETSÉGE** 1062 Budapest, Aradi u. 65-67. szám alatti székhelyű felperesnek, - a **alperes neve (címe)** alatti lakos alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2007. szeptember hó 19. napján kelt 14.P.20.941/2006/33. sorszámu ítéletével szemben a felperes részéről 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét **nem érinti**, megfellebbezett rendelkezéseit **részben** és akként **változtatja meg**, hogy kötelezi az alperest 15 napon belül fizessen meg a felperesnek további 108.000,-(Egyszáznolcezer) Ft-ot mezőgazdasági kisegítői költség címén és ezen összeg után 2006. március 21. napjától a kifizetésig az elsőfokú ítéletben írt mértékű kamatát.

Az alperest terhelő gyógyszerköltség összegét 98.000,-(Kilencvennyolcezer) Ft-ra, míg a költség- és járadék megváltást 710.000,-(Hétszáztízezer) Ft-ra felemeli.

A felperes által előlegezett szakértői díj viselésével és az elsőfokú bíróság gazdasági hivatalának megkeresésével kapcsolatos rendelkezéseket mellőzi és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 95.000,-(Kilencvenötezer) Ft elsőfokú eljárási költséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000,-(Tizenötezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt 398.900,-(Háromszázkilencvennyolcezer-kilencszáz) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes 2003. augusztus 23-án **település neve** belterületén közúti közlekedési balesetet okozott, amikor segédmotoros kerékpárjával fellökte az útesten kerékpárjával szabályosan közlekedő **károsultat**. A Kecskeméti Városi Bíróság 2004. január 20. napján jogerőre emelkedett 18.B.2563/2003/2. számú végzésével az alperest cselekményéért 45.000,-Ft pénzbüntetéssel sújtotta.

Károsult a baleset időpontjában 60 éves volt, nyugdíjasként saját 70 négyzetméter nagyságú házában élt, melyhez 440 négyszögöles gyümölcsös és veteményes kert tartozik. A baleset folytán a bal felkarcsontja sebészi nyakának és fejének darabos törését, valamint a bal könyök hámfoszlását szenvedte el. A felkarcsont sérülése következtében helyreállító műtétet végeztek, a kezdeti zavartalan műtét utáni szakot követően a tűző drótokat eltávolították. A 2004. szeptember 1-jén készült röntgenfelvételen ugyanakkor már a felkarcsont-fej egy részének felszívódása volt észlelhető. **Károsult** bal vállövének mozgásai azóta is súlyos mértékben beszűkültek és fájdalmasak. Munkaképessége a sérülés következtében 67 %-osra csökkent. A balesetet megelőzően túlsúlyából következően magas vérnyomás ellen kezelték, a csípő, gerinc és térdizületeinek mozgása a korának megfelelő, de bottal jár.

A 2003. augusztusi kórházi ellátását követően önellátására képes volt, de a takarítás, illetve a ház körüli munkák, a főzés, bevásárlás elvégzéséhez segítséget kellett igénybe vennie két hónapig, napi 4 órában. A csontosodás elősegítése érdekében ezen idő alatt élelem feljavításra szorult. Az orvosi kontrollvizsgálatokon való megjelenését a társadalombiztosítás finanszírozta. A baleset óta fennálló váll-, kar- és fejfájására fájdalomcsillapító szedése indokolt nála napi 2-3 x 1 szem, vagyis havonta 4 doboz mennyiségben. A nehezebb háztartási és mezőgazdasági munkák tekintetében segítségre szorul, kertjét a fia műveli.

Mivel az alperes a baleset időpontjában nem rendelkezett segédmotoros kerékpárra előírt kötelező felelősségbiztosítással, a károsultat a felperes kártalanította. A károsulttal kötött egyezség alapján 3.000.000,-Ft nem vagyoni kártérítést fizetett részére, továbbá háztartási, kisegítő nehéz munkákra, közlekedési többletköltségként, gyógyszerköltségként és a ház körüli mezőgazdasági kisegítő alkalmazására havi 35.167,-Ft járulék figyelembevételével 3.600.000,-Ft egyösszegű járadékot teljesített. Ezen túlmenően a felperes lejárt járadékot, ügyvédi munkadíjat, gondozási, élelemfeljavítási költséget, közlekedési többletköltséget, gyógyszerköltséget, háztartási kisegítő költségét, balesetben sérült ruházat ellenértékét, tisztálkodó szerek költségét, látogatási költséget, figyelmességi csomag értékét, valamint kamatot fizetett meg a károsultnak.

A fizetési meghagyásos eljárásból perré alakult eljárásban a felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a **károsult** részére kifizetett 7.571.719,-Ft, továbbá 100.000,-Ft ügyintézésrel kapcsolatos átalány megfizetésére, ezen összegnek 2006. március 21. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamatával együtt. További 350.000,-Ft jogtanácsosi munkadíj megfizetésére is igényt tartott.

Pf.III.20.564/2007/3. szám

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a károsult maradandó fogyatékoság nélkül gyógyult, „egyszerűen” a karja tört el, a felperes azonban olyan nagyságrendű összeget kíván behajtani tőle, amelyet a bíróság a károsult részére soha nem ítélt volna meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 40.000,-Ft háztartási kisegítői költséget, 18.000,-Ft élelem feljavítási költséget, 86.000,-Ft gyógyszerköltséget, 300.000,-Ft nem vagyoni kártérítést, 104.148,-Ft ügyvédi költséget, 100.000,-Ft ügyintézési átalány díjat, valamint ezen összegek után 2006. március 21. napjától a kifizetésig esedékes késedelmi kamatot, továbbá 360.000,-Ft költség- és járadék megváltást. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Ítéletének indokolásában megállapította, hogy az 1995. évi XCVI. törvény, illetőleg a 171/2000. (X.13.) Korm. rendelet 10. § (7) bekezdése értelmében a felperes jogosult a károsult követelésének kielégítésével kapcsolatban felmerült összes ráfordításának és költségének megtérítését követelni a biztosítással nem rendelkező alperestől.

Mivel az alperes a kereset jogalapját nem vitatta, illetőleg azt sem, hogy a felperes a károsultnak kifizette a keresetben követelt összeget, az elsőfokú bíróság csak a balesettel okozati összefüggésben keletkezett, indokolt mértékű károk összegének meghatározása végett folytatott le bizonyítást. Az orvosszakértő véleménye alapján megállapította, hogy a károsultnak a takarítási és ház körüli munkákban, főzésben, bevásárlásban mintegy 2 hónapig napi 4 órában segítséget kellett igénybe vennie. Ugyanezen időtartam alatt a csontosodás elősegítése érdekében élelem feljavításra is szükség volt.

Erre figyelemmel 40.000,-Ft háztartási kisegítői-, illetve 18.000,-Ft élelem feljavítási költséget tartott indokoltnak. A károsult gyógyszerigényét havi 2.000,-Ft-ban állapította meg, melynek lejárt összegét az ítélethozatalig 86.000,-Ft-ot ezen a jogcímen, mint lejárt járadékot, megváltásaként pedig 360.000,-Ft-ot ítélt meg (15 évi időtartamra).

Az elsőfokú bíróság a felperes nem vagyoni kártérítési igényét csak részben találta megalapozottnak. A sérült életkorát és egyéb megbetegedéseit is figyelembe véve, azt állapította meg, hogy az elszenvedett és a jelenleg is panaszokat okozó sérülése életét, életmódját, mindennapjait csupán annyiban befolyásolja, hogy a bal karjának teljes értékű használata kizárt, ezért részére 300.000,-Ft nem vagyoni kártérítés megfizetését találta indokoltnak.

A ház körüli kisegítő és mezőgazdasági munkáért fizetendő kártérítési járadékigény alaptalanságát arra figyelemmel állapította meg, hogy **károsult** a családi háza körüli kertjét leszámítva mezőgazdasági ingatlannal nem rendelkezik, illetve életkorára, túlsúlyára és izületi bántalmaira tekintettel nem bizonyított, hogy a ház körüli munkákban a fia segítségét a baleset miatt veszi igénybe.

A károsult kárigényének intézésével kapcsolatban felmerült ügyvédi munkadíj számlákkal igazolt költségét, valamint felperes által kért átalány jellegű költséget

megalapozottnak elismerve, ezen összegek megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan azonban a keresetet bizonyítékok hiányában elutasította.

Az ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a felperes kereset szerinti marasztalását kérte. Álláspontja szerint keresetének jogalapját és összepszerűségét is hitelt érdemlően bizonyította. Annak ellenére, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, a károsult maradandó mozgáskorlátozottsága, munkaképesség-csökkenése a balesettel okozati összefüggésben keletkezett, mégsem látta bizonyítottnak a károsult részére térített nem vagyoni kártérítés alapját képező tényeket. A károsult jelenleg segítségre szorul, melyet az igazságügyi orvosszakértő is megállapított, azonban az elsőfokú bíróság a mezőgazdasági kisegítő költségét szintén nem tartotta megalapozottnak. Véleménye szerint nem szükséges ahhoz külön mezőgazdasági ingatlannal rendelkezni a károsultnak, hogy a kertje gondozásával összefüggésben felmerülő többletköltség megtérítésére jogosult legyen. Túlsúlya nem vehető figyelembe a kárigény jogosságának mérlegelésénél a terhére, tekintettel a bizonyítottan baleseti eredetű munkaképesség csökkenésére. Vitatta, hogy az elszenvedett és jelenleg is panaszokat okozó sérülése a károsult életét, életmódját, mindennapjait csupán annyiban befolyásolja, hogy bal karjának teljes értékű használata kizárt, mivel ez a szemlélet ellentétes a kártérítésre vonatkozó jogszabályokkal, illetőleg a bírói gyakorlattal.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

A fellebbezés kisebb részben **alapos**.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a másodfokú bíróság kiegészíti azzal, hogy **károsult** a perbeli balesettel okozati összefüggésben a háza körüli 440 négyszögöles kert- és gyümölcsös művelésében rendszeres segítségre szorul, melynek összege havi 2.000,-Ft.

Ezen tényállásbeli kiegészítésen túl az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján helyesen állapította meg a tényállást, és az abból levont következtetései helyesek. Tévesen mérlegelte azonban **károsult** vonatkozásában a mezőgazdasági kisegítő munka szükségességét és értékét. A perben készült orvosszakértői vélemény ugyanis egyértelműen rámutat arra, hogy a balesettel közvetlen okozati összefüggésben bal karjának mozgása jelentősen beszűkült, fájdalommal jár, nehezebb fizikai munka végzésére, így különösen kerti munkák elvégzésére nem képes (24. sorszámú orvosszakértői vélemény utolsó oldal, utolsó bekezdése). Nem vitás, hogy a károsult háza körül 440 négyszögöl kert- és gyümölcsös helyezkedik el, amelyet művelni, gondozni kell. Erre figyelemmel a felperes **károsult** részére biztosított mezőgazdasági kisegítő költségtérítés címén előterjesztett kárigénye jogalapjában alapos. A kártérítés összegét az ítéltábla a Pp. 206. § (3) bekezdésére figyelemmel - mérlegeléssel - havi 2.000,-Ft-ban határozta meg, és megállapította, a másodfokú ítélet meghozataláig már lejárt

járadék összegét összesen 108.000,-Ft-ban, amelynek megfizetésére az elsőfokú ítéletben meghatározott kártérítés összegén felül kötelezte az alperest.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a károsult havi gyógyszerköltségét, azonban számolási hiba folytán tévesen határozta meg annak az elsőfokú ítélet meghozataláig terjedő időszakban esedékessé vált összegét (49 hónap helyett csak 43 hónapot vett figyelembe), ezért azt az ítéletábra korrigálta.

Tekintettel arra, hogy a fentiek folytán az alperest terhelő és az elsőfokú bíróság által megítélt költség és járadékmegváltás összegéhez hozzáadandó a mezőgazdasági kisegítői költség megváltási összege, az ítéletábra ezen a címen megítélt összeget a mezőgazdasági kisegítői költség megváltási összegével (350.000,-Ft) 710.000,-Ft-ra felemelte.

Egyebekben az elsőfokú bíróságnak az ügy érdemében hozott döntését, annak mindenben helyes indokai alapján helybenhagyta.

A Pp. 3. § (3) bekezdésére figyelemmel az elsőfokú bíróság több alkalommal (2. 6. 11. 13. és 28. sorszámú végzések) a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdésében foglalt jogkövetkezményekre történt figyelmeztetés mellett részletesen tájékoztatta a felperest a bizonyításra szoruló tényekről és a bizonyítási teherről. A felperes a bíróság felhívására bizonyítékként minden alkalommal csatolta - az alperes által kétségbe nem vont - a károsult részére történt kifizetéseket igazoló okiratokat. További bizonyítékként orvosszakértő kirendelését kérte, illetve a károsult tanúkénti meghallgatását. Egyéb bizonyítékokat a felhívások ellenére sem jelölt meg, további bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, ezért az elsőfokú bíróság az ezzel kapcsolatos bizonyítás eredménytelenségét helyesen a felperes terhére értékelte, és a rendelkezésére álló bizonyítékok, azaz a károsult tanúvallomására, valamint a perben készült orvosszakértői véleményre támaszkodott a tényállása megállapításakor. Mindezek alapján pedig helyes volt azon következtetése, hogy a felperes vagyoni kártérítés kifizetésére alapított további keresete alaptalan.

A nem vagyoni kártérítés jogalapja nem volt vitás, annak összegszerűsége meghatározásánál az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a károsult személyes körülményeit, a hátrányok mibenlétét és mértékét, és az általa megállapított 300.000,-Ft alkalmas, de egyben elegendő is **a károsult** nem vagyoni kárának kompenzálására, figyelemmel a károkozás időpontjában fennálló értékviszonyokra is.

Észlelte a Szegedi Ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság a személyes költségmentességben részesülő alperes terhére pervesztessége arányában megállapítandó, és a felperes által előlegezett szakértői díj kifizetésére a bírósági gazdasági hivatalt kereste meg. A Pp. 86. § (3) bekezdése alapján a költségmentesség nem érinti az ellenfél javára megítélt perköltség és előlegezett költségek megtérítésének kötelezettségét. Ebből következően a másodfokú bíróság

mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletének a szakértői díj viselésével és a bírósági gazdasági hivatal megkeresésével kapcsolatos rendelkezéseket, és az alperest pervesztessége arányában kötelezte a felperes javára elsőfokú eljárási költség fizetésére, amelyben elszámolta a felperes által előlegzett szakértői díj alperest terhelő arányos összegét is.

Az előbbiekben kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, a megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta a rendelkező részben írtak szerint, egyebekben pedig helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban az alperest a Pp. 81. § (1) bekezdésére figyelemmel pervesztessége arányában kötelezte a másodfokú eljárási költség megfizetésére.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illeték az 1990. évi XCIII. tv. 64. §-a alapján alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 14. §-a alapján az állam terhén marad.

S z e g e d, 2008. február hó 18. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Hámori Attila sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró